

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 17. januára 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Reštriktívne opatrenia s ohľadom na situáciu v Líbyi – Séria zmlúv určených na zriadenie bankovej záruky v prospech subjektu uvedeného v zozname týkajúcom sa zmrazenia finančných prostriedkov – Uhradenie nákladov podľa zmluvy o zabezpečení – Nariadenie (EÚ) č. 204/2011 – Článok 5 – Pojem ‚finančné prostriedky sprístupnené subjektu uvedenému v prílohe III nariadenia č. 204/2011‘ – Článok 12 ods. 1 písm. c) – Pojem ‚nárok na započítanie pohľadávky alebo pohľadávka so zárukou‘ – Pojem ‚osoba alebo subjekt konajúce v mene osoby uvedenej v článku 12 ods. 1 písm. a) alebo b)““

Vo veci C-168/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) z 23. marca 2017 a doručený Súdnemu dvoru 3. apríla 2017, ktorý súvisí s konaním:

SH

proti

TG,

za účasti:

UF,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, sudcovia J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan a D. Šváby,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. apríla 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- SH, v zastúpení: J. Burai-Kovács a G. Stanka, ügyvédek, a Á. Mohay, jogi iroda vezetője,
- TG, v zastúpení: B. Kutasi a Á. Szenczy, ügyvédek, a E. Rosenfeld, advokát,

* Jazyk konania: maďarčina.

- UF, v zastúpení: Z. Völgyesiné Hontvári a A. Szerencsés, ügyvédek,
- maďarská vláda, v zastúpení: G. Koós a Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a D. Klebs, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Havas a E. Paasivirta, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. októbra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka po prvé výkladu článku 5, článku 9 a článku 12 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 204/2011 z 2. marca 2011 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi (Ú. v. EÚ L 58, 2011, s. 1), po druhé článku 12 ods. 1 tohto nariadenia v znení vyplývajúcom z nariadenia Rady (EÚ) č. 45/2014 z 20. januára 2014 (Ú. v. EÚ L 16, 2014, s. 1) a po tretie článku 17 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2016/44 z 18. januára 2016 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 204/2011 (Ú. v. EÚ L 12, 2016, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi dvomi maďarskými bankami SH a TG na Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko), ktorého predmetom je úhrada jednak časti nákladov na záruku bankou SH banke TG vzniknutých v rámci bankovej záruky poskytnutej líbyjskou bankou, konkrétne Sahara Bank, líbyjskému objednávateľovi Libyan Housing and Infrastructure Board (Líbyjská rada pre bytovú výstavbu, ďalej len „HIB“) a jednak nákladov na zabezpečenie poskytnuté bankou TG spoločnosti Sahara Bank.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 3 Vzhľadom na hrubé a systematické porušovanie ľudských práv, ku ktorým dochádza v Líbyi, Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov prijala 26. februára 2011 na základe článku 41 kapitoly VII Charty Organizácie spojených národov rezolúciu 1970 (2011), ktorou sa stanovili reštriktívne opatrenia voči tomuto štátu.
- 4 Podľa bodov 17 a 21 tejto rezolúcie Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov:

„17. *Rozhodla*, že všetky členské štáty musia s okamžitou platnosťou zmraziť finančné prostriedky, ďalšie finančné aktíva a hospodárske zdroje nachádzajúce sa na ich území, a ktoré sú vlastnené, alebo priamo či nepriamo kontrolované osobami alebo subjektmi označenými v prílohe II tejto rezolúcie alebo označenými výborom vytvoreným podľa bodu 24 nižšie, alebo akoukoľvek osobou alebo subjektom, ktoré konajú v ich mene alebo podľa ich príkazov, alebo akýmkoľvek subjektom, ktoré vlastnia alebo sú nimi kontrolované, a *okrem iného rozhodla*, že všetky členské štáty musia zaistiť, aby ich štátni príslušníci alebo ktorékoľvek osoby na ich území neposkytovali tieto prostriedky ani žiadne finančné prostriedky, finančné aktíva a hospodárske zdroje osobám alebo subjektom označeným v prílohe II tejto rezolúcie alebo osobám označeným Výborom;

...

21. *Rozhodla*, že opatrenia stanovené v bode 17 vyššie nebránia tomu, aby akákoľvek označená osoba alebo subjekt vykonávali platby splatné na základe zmluvy uzatvorenej pred zápisom takejto osoby alebo takéhoto subjektu do zoznamu, pod podmienkou, že príslušné členské štáty sa ubezpečili, že príjmom platby nie je priamo ani nepriamo osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v bode 17 vyššie, a že tieto štáty oznámili výboru svoj zámer vykonať alebo prijať takéto platby, alebo povoliť podľa potreby uvoľnenie finančných prostriedkov, finančných aktív alebo hospodárskych zdrojov na tento účel, a to 10 pracovných dní pred takýmto povolením.“

Právo Únie

Rozhodnutie 2011/137/SZBP

5 Európska únia na účely vykonania rezolúcie 1970 (2011) prijala rozhodnutie 2011/137/SZBP z 28. februára 2011 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi (Ú. v. EÚ L 58, 2011, s. 53).

6 Článok 6 ods. 1 a 2 tohto rozhodnutia stanovuje:

„1. Všetky finančné prostriedky, iné finančné aktíva a hospodárske zdroje, ktoré sú priamo alebo nepriamo vo vlastníctve alebo pod kontrolou:

- a) osôb a subjektov uvedených v prílohe II k rezolúcii... 1970 (2011) a ďalších osôb a subjektov, ktoré označila Bezpečnostná rada alebo výbor v súlade s bodom 22 rezolúcie... 1970 (2011), alebo jednotlivcov alebo subjektov konajúcich v ich mene alebo podľa ich pokynov, alebo subjektov, ktoré sú v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou, ako sa uvádzajú v prílohe III;
- b) osôb a subjektov, ktoré nie sú uvedené v prílohe III, ale sa podieľajú alebo zúčastňujú na nariadovaní, kontrole alebo akomkoľvek inom riadení závažného porušovania ľudských práv osôb v Líbyi vrátane zapojenia sa do plánovania, velenia, nariadovania alebo vedenia útokov na civilné obyvateľstvo a objekty v rozpore s medzinárodným právom vrátane bombardovania zo vzduchu, alebo účasti na takýchto činnostiach, alebo jednotlivcov alebo subjektov konajúcich v ich mene alebo podľa ich pokynov, alebo subjektov, ktoré sú v ich vlastníctve alebo pod ich kontrolou, ako sa uvádzajú v prílohe IV,

sa zmrazia.

2. Fyzickým a právnickým osobám a subjektom uvedeným v odseku 1, a to ani v ich prospech, sa priamo ani nepriamo neprístupnia žiadne finančné prostriedky, iné finančné aktíva ani hospodárske zdroje.“

7 Podľa článku 7 uvedeného rozhodnutia:

„Označeným osobám alebo subjektom uvedeným v prílohách I, II, III a IV ani žiadnej inej osobe či subjektu v Líbyi vrátane líbyjskej vlády, ani inej osobe či subjektu, ktoré si uplatňujú nárok prostredníctvom akejkoľvek takejto osoby alebo subjektu alebo v ich prospech, sa nesmie uznať žiaden nárok vrátane náhrady škody alebo akéhokoľvek iného nároku takéhoto druhu, ako je napríklad nárok na započítanie pohľadávky alebo pohľadávka so zárukou, v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorej realizácia bola úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo ovplyvnená z dôvodu opatrení, o ktorých sa rozhodlo podľa rezolúcie... 1970 (2011), vrátane opatrení Únie alebo ktoréhokoľvek členského štátu v súlade s príslušnými rozhodnutiami Bezpečnostnej rady alebo opatreniami, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, na základe požiadaviek v týchto rozhodnutiach alebo opatreniach alebo v súvislosti s ich vykonávaním.“

Nariadenie č. 204/2011

8 Rada prijala na základe rozhodnutia 2011/137 nariadenie č. 204/2011, ktoré nadobudlo účinnosť 3. marca 2011.

9 Podľa odôvodnení 1 a 2 tohto nariadenia:

„(1) V súlade s rezolúciou... č. 1970 (2011)... sa v rozhodnutí 2011/137... ustanovuje zbrojné embargo, zákaz vývozu vybavenia, ktoré by sa mohlo použiť na vnútornú represiu, ako aj obmedzenia týkajúce sa vstupu a zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov určitých osôb a subjektov zapojených do závažného porušovania ľudských práv osôb v Líbyi, a to vrátane ich zapojenia do útokov voči civilnému obyvateľstvu a objektom v rozpore s medzinárodným právom. Tieto fyzické alebo právnické osoby a subjekty sú uvedené v prílohách k tomuto rozhodnutiu.

(2) Niektoré z týchto opatrení patria do rozsahu pôsobnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie a preto je na ich vykonávanie v rámci Únie potrebné regulačné opatrenie na úrovni Únie, najmä v záujme zabezpečenia ich jednotného uplatňovania hospodárskymi subjektmi vo všetkých členských štátoch.“

10 Článok 1 uvedeného nariadenia znie:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) ‚finančné prostriedky‘ sú finančné aktíva a výhody každého druhu, ktoré okrem iného zahŕňajú:

...

v) úvery, práva na započítanie pohľadávok, záruky, záruky na plnenie alebo iné finančné záväzky;

vi) akreditívy, nákladné listy, dodacie listy;

...

b) ‚zmrazenie finančných prostriedkov‘ je zabránenie každému pohybu, prevodu, úprave, použitiu a prístupu k finančným prostriedkom alebo manipulácii s nimi, ktoré by mali za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, sumy, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia, alebo inú zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane správy portfólia;

c) ‚hospodárske zdroje‘ sú aktíva každého druhu, hmotné aj nehmotné, hnutelné aj nehnuteľné, ktoré nie sú finančnými prostriedkami, ale možno ich použiť na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb;

d) ‚zmrazenie hospodárskych zdrojov‘ je zabránenie ich využívaniu na účely získania finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb akýmkoľvek spôsobom, ktorý okrem iného zahŕňa predaj, nájom alebo použitie ako zábezpeky;

...“

11 Článok 5 toho istého nariadenia znie:

„1. Zmrazujú sa všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom a orgánom uvedeným v prílohách II a III, alebo sú v ich vlastníctve, držbe alebo pod ich kontrolou.

2. Fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v prílohách II a III, a to ani v ich prospech, sa priamo ani nepriamo neprístupnia žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje.

3. Zakazuje sa vedomé a zámerné zapojenie sa do činností, ktorých cieľom alebo účinkom je priame alebo nepriame obchádzanie opatrení uvedených v odsekoch 1 a 2.“

12 Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 204/2011:

„Článok 5 ods. 2 sa neuplatňuje na, keď sa na zmrazené účty pripisujú:

...

b) platby splatné na základe zmlúv, dohôd alebo záväzkov, ktoré sa uzavreli alebo vznikli pred dátumom, keď boli fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedené v článku 5 označené sankčným výborom, Bezpečnostnou radou alebo Radou;

ak sú všetky takéto... platby zmrazené v súlade s článkom 5 ods. 1“

13 Článok 12 tohto nariadenia stanovuje:

„Líbyjskej vláde, ani žiadnej ďalšej osobe či subjektu, ktoré si uplatňujú nárok prostredníctvom nej alebo v jej prospech, sa nesmie uznať žiaden nárok vrátane náhrady škody alebo akéhokoľvek iného nároku takéhoto druhu, ako je napríklad nárok na započítanie pohľadávky alebo pohľadávka so zárukou, v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorej realizácia bola úplne alebo čiastočne priamo alebo nepriamo ovplyvnená z dôvodu opatrení, o ktorých sa rozhodlo podľa rezolúcie ...1970 (2011), vrátane opatrení Únie alebo ktoréhokoľvek členského štátu v súlade s príslušnými rozhodnutiami Bezpečnostnej rady alebo opatreniami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, na základe požiadaviek v týchto rozhodnutiach alebo opatreniach, alebo v súvislosti s ich vykonávaním.“

Nariadenie č. 45/2014

14 Článok 1 nariadenia č. 45/2014 zmenil článok 12 nariadenia č. 204/2011 takto:

„1. Nepriznajú sa žiadne nároky v súvislosti s akoukoľvek zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo ovplyvnené opatreniami, ktoré sa ukladajú podľa tohto nariadenia, a to vrátane nároku na kompenzáciu alebo akéhokoľvek iného nároku takéhoto druhu, ako je nárok na započítanie pohľadávky alebo pohľadávka so zárukou, konkrétne nárok na rozšírenie alebo úhradu dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä záruky alebo zabezpečenia finančnej povahy v akejkoľvek podobe, ak ich predložia:

- a) označené osoby, subjekty alebo orgány uvedené v prílohách II alebo III;
- b) akékoľvek iné líbyjské osoby, subjekty alebo orgány vrátane líbyjskej vlády;
- c) akékoľvek osoby, subjekty alebo orgány konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písmene a) alebo b).

...“

15 Zmena článku 12 nariadenia č. 204/2011 nadobudla účinnosť 22. januára 2014.

Nariadenie č. 2016/44

16 Podľa článku 17 ods. 1 nariadenia 2016/44, ktorý nadobudol účinnosť 20. januára 2016:

„Nepriznajú sa žiadne nároky v súvislosti s akoukoľvek zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo ovplyvnené opatreniami, ktoré sa ukladajú podľa tohto nariadenia, a to vrátane nároku na kompenzáciu alebo akéhokoľvek iného nároku takéhoto druhu, ako je nárok na započítanie pohľadávky alebo pohľadávka so zárukou, konkrétne nárok na rozšírenie alebo úhradu dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä záruky alebo zabezpečenia finančnej povahy v akejkolvek podobe, ak ich predložia:

- a) označené osoby, subjekty alebo orgány uvedené v prílohách II alebo III;
- b) akékoľvek iné líbyjské osoby, subjekty alebo orgány vrátane líbyjskej vlády;
- c) akékoľvek osoby, subjekty alebo orgány konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písmene a) alebo b).“

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 Dňa 7. júla 2009 HIB a UF, maďarský stavebný podnik, uzavreli zmluvu týkajúcu sa vybudovania verejnej infraštruktúry v regióne Závíja (Líbya) týmto podnikom. HIB požiadala UF, aby zriadila bankové záruky, ktoré majú byť poskytnuté líbyjskou bankou na účely záruky jednak splnenia svojich záväzkov výmenou za prijatý preddavok (záruka vrátenia preddavku) a jednak uskutočnenia stavebných prác (záruka riadneho vykonania).
- 18 Sahara Bank súhlasila s poskytnutím záruk požadovaných HIB a vyžadovala od UF, aby jej vystavila zabezpečenie, ktoré musí byť poskytnuté maďarskou bankou.
- 19 Dňa 16. októbra 2009 UF a maďarská banka SH uzavreli zmluvu o zabezpečení vrátenia preddavku a zmluvu o zabezpečení riadneho vykonania, ktorými sa SH zaviazala vystaviť zabezpečenia v prospech inej maďarskej banky, TG, ktorá bola poverená SH, aby poskytla spoločnosti Sahara Bank zabezpečenie a dokumentárny akreditív, ktorý táto spoločnosť vyžadovala. V dôsledku toho 20. novembra 2009 SH vystavila v prospech TG zabezpečenie vrátenia preddavku na sumu 69 499 610 líbyjských dinárov (LYD) (približne 49 251 000 eur), ktorého platnosť uplynula 14. septembra 2013, a 16. decembra 2009 zabezpečenie riadneho vykonania na sumu 9 266 615 LYD (približne 6 567 000 eur), ktorého platnosť uplynula 15. júla 2014.
- 20 Dňa 24. novembra 2009 TG vystavila v prospech spoločnosti Sahara Bank zabezpečenie vrátenia preddavku, ktorého platnosť uplynula 30. augusta 2013, a 17. decembra 2009 neodvolateľný akreditív, ktorého platnosť uplynula 30. júna 2014, pričom Sahara Bank následne vystavila bankové záruky požadované HIB.
- 21 SH sa zaviazala výmenou za službu poskytnutú TG na vystavenie týchto záruk platiť jej štvrťročne a vopred odmenu 1,30 % ročne a vrátiť jej náklady a výdavky vynaložené spoločnosťou Sahara Bank, ako aj jej finančné náklady a úroky z omeškania, ktoré sa prípadne uplatňujú.
- 22 Vykonávacím nariadením Rady (EÚ) č. 233/2011 z 10. marca 2011, ktorým sa vykonáva článok 16 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 (Ú. v. EÚ L 64, 2011, s. 13), sa pridalo meno HIB na zoznam uvedený v prílohe III tohto posledného uvedeného nariadenia s účinnosťou od 11. marca 2011.

- 23 Vykonávacím nariadením Rady (EÚ) č. 272/2011 z 21. marca 2011, ktorým sa vykonáva článok 16 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 (Ú. v. EÚ L 76, 2011, s. 32), sa pridalo meno Sahara Bank na zoznam uvedený v prílohe III tohto posledného uvedeného nariadenia s účinnosťou od 22. marca 2011. Toto meno bolo vyškrtnuté z tohto zoznamu 2. septembra 2011 podľa vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 872/2011 z 1. septembra 2011, ktorým sa vykonáva článok 16 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 (Ú. v. EÚ L 227, 2011, s. 3).
- 24 Od 2. septembra 2011 do 16. júla 2013 TG uhradila spoločnosti Sahara Bank náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení uzavretej s touto spoločnosťou.
- 25 Dňa 29. novembra 2012 sa Sahara Bank pokúsila na žiadosť HIB uplatniť zabezpečenie vrátenia preddavku vystavenú TG. TG však odmietla konať, pričom sa odvolávala na nezákonnosť požiadavky. V tejto súvislosti Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) zakázal právoplatným uznesením z 22. apríla 2013, aby sa vykonala takáto platba, kým bude meno HIB zapísané v zozname uvedenom v prílohe III nariadenia č. 204/2011.
- 26 Dňa 20. decembra 2012 SH a TG podpísali memorandum o porozumení, v ktorom uznali, že nemožno vyhovieť žiadnej žiadosti o úhradu záruky vrátenia preddavku, kým HIB bude predmetom restriktívnych opatrení. SH v tomto memorande uviedla svoj úmysel nezaplatiť náklady na zabezpečenie vrátenia preddavku a na zabezpečenie riadneho vykonania, ktoré mohli požadovať TG a Sahara Bank prostredníctvom subjektu konajúceho v jej mene len pod podmienkou, že HIB už nebude predmetom takýchto opatrení pred uplynutím platnosti týchto dvoch zabezpečení. SH sa zaviazala odvádzať na depozitný účet náklady, ktoré ešte neboli k tomuto dátumu zaplatené, a ďalšie náklady, pričom uvoľnenie takto odvedenej sumy sa uskutoční podľa podmienok stanovených v zmluve o úschove uzavretej medzi účastníkmi konania a depozitnou bankou (ďalej len „depozitná zmluva“).
- 27 Toho istého dňa 20. decembra 2012 SH, TG a táto depozitná banka uzavreli zmluvu o úschove, podľa ktorej sumy viazané na zabezpečenia poskytnuté bankou SH banke TG boli uložené v úschove, ako aj úroky, ktoré z nich plynuli.
- 28 Strany zmluvy o úschove sa dohodli, že vložené sumy sa odvedú SH v prípade, ak sa meno HIB nevyškrtne zo zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011 pred dátumami uplynutia platnosti zabezpečení vystavených SH. Alternatívne sa dohodli, že ak by meno HIB bolo vyškrtnuté zo zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011 pred týmito dátumami, vložené sumy by sa vrátili TG.
- 29 SH po 20. decembri 2012 vložila na uvedený depozitný účet náklady, ktoré dlhovala TG na základe zabezpečení vystavených TG.
- 30 Platnosť zabezpečenia vrátenia preddavku vystaveného SH uplynula 14. septembra 2013, pričom meno HIB nebolo odstránené zo zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011.
- 31 Po zmene vykonanej nariadením č. 45/2014, ktorá nadobudla účinnosť 22. januára 2014, článok 12 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 204/2011 zakazuje priznať nároky v súvislosti so zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo ovplyvnené opatreniami, ktoré sa ukladajú podľa tohto nariadenia, ak ich predložia okrem iného akékoľvek líbyjské osoby, subjekty alebo orgány.
- 32 Vykonávacím nariadením Rady (EÚ) č. 74/2014 z 28. januára 2014, ktorým sa vykonáva článok 16 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 (Ú. v. EÚ L 26, 2014, s. 1), bolo meno HIB vyškrtnuté zo zoznamu uvedeného v prílohe III tohto posledného uvedeného nariadenia s účinnosťou od 29. januára 2014.

- 33 Dňa 31. januára 2014 SH požiadala depozitnú banku, aby jej uvoľnila vloženú sumu z dôvodu, že platnosť zabezpečenia vrátenia preddavku vystaveného touto bankou uplynula počas obdobia, keď bolo meno HIB zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011. TG odmietlo poskytnúť prejav vôle potrebný na uvoľnenie vkladu stanovený v zmluve o úschove, keďže podmienky na takéto uvoľnenie neboli splnené.
- 34 SH sa v dôsledku toho na účely získania uvoľnenia predmetného vkladu obrátila na prvostupňový súd. TG podala vzájomný návrh na zaplatenie sumy 2 072 321,18 eura predstavujúcej náklady, ktoré sa jej podľa jej názoru dlhovali v rámci plnenia zmlúv, ktoré ju viazali s SH, a náklady na zabezpečenie, ktoré uhradila so spoločnosťou Sahara Bank.
- 35 Prvostupňový súd vyhovel návrhu SH, ale uložil jej povinnosť zaplatiť TG sumu 1 352 713,04 eura. Domnieval sa totiž, že na náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmlúv o zabezpečení uzavretými medzi SH a TG, sa nevzťahovalo nariadenie č. 204/2011, keďže išlo o protiplnenie za službu poskytnutú maďarskou právnickou osobou. Naopak sa domnieval, že náklady na záruku, ktoré TG uhradila spoločnosti Sahara Bank, patria do pôsobnosti nariadenia č. 204/2011, a že TG teda nemôže žiadať od SH náhradu nákladov.
- 36 Odvolací súd zmenil rozhodnutia prvostupňového súdu a zamietol vzájomný návrh v celom rozsahu, pričom vychádzal zo skutočnosti, že účastníci konania zmenili zmluvou o úschove ustanovenia zmlúv o zabezpečení, pokiaľ ide o nárok na úhradu nákladov, ktoré s nimi súvisia, a uplynutie platnosti tohto nároku. Z toho vyplýva, že vzhľadom na to, že meno HIB nebolo pred uplynutím platnosti zabezpečení vyškrtnuté zo zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011, TG nemala nárok na úhradu iných nákladov. Tento súd dodal, že TG nemala nárok na túto úhradu, aj keby neexistovali zmeny zmlúv z dôvodu, že reštriktívne opatrenia uložené nariadením Únie mali záväznú povahu, takže TG nemohla poskytnúť záruku podniku dotknutému týmito opatreniami, a nemala teda nárok na pokrytie nákladov viazaných na takúto záruku. Náklady na záruku, ktoré TG uhradila spoločnosti Sahara Bank, boli nepriamo určené na plnenie záväzku vo vzťahu k HIB, ktoré patria do pôsobnosti nariadenia č. 204/2011.
- 37 TG podal proti rozhodnutiu o zamietnutí svojho vzájomného návrhu kasačný opravný prostriedok na Kúria (Najvyšší súd). Tvrdí, že odvolací súd nesprávne vyložil články 5 a 12 nariadenia č. 204/2011, keďže rozsah pôsobnosti tohto článku 5 sa nevzťahoval na subjekty uvedené v zozname sankcií, do ktorého už nebolo zapísané meno Sahara Bank, a že počas relevantného obdobia sa uvedený článok 12 týkal len líbyjských orgánov. TG uvádza, že náklady na záruku, na ktoré má nárok, ako aj náklady uhradené spoločnosti Sahara Bank sú bankovými poplatkami, ktoré nepredstavujú záruku, a že ich úhrada neslúži záujmom HIB.
- 38 Tak SH, ako aj UF, vedľajší účastník konania vo veci samej na podporu SH, navrhujú, aby vnútroštátny súd potvrdil rozsudok odvolacieho súdu, keďže podľa ich názoru je relevantná len skutočnosť, že zo subjektov sérií zmlúv uzavretých medzi účastníkmi konania bolo zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011 meno jedného z nich, v prejednávanej veci meno HIB.
- 39 Vnútroštátny súd odlišuje záruku zriadenú na zabezpečenie plnenia záväzku a náklady na záruku, ktoré predstavujú protiplnenie za služby spočívajúce v povinnosti záruky. Podľa tohto súdu by uvoľnenie bankovej záruky v prospech HIB, ak by k nemu došlo, predstavovalo platbu zakázanú nariadením č. 204/2011.
- 40 Vnútroštátny súd konštatuje, že vzájomný návrh TG tvoria dve časti, pričom prvá časť pozostáva z nároku na vrátenie nákladov na záruku, ktoré uhradila spoločnosti Sahara Bank, a druhá časť sa týka nákladov, ktoré mala nárok požadovať od SH podľa zmlúv o zabezpečení, ktoré uzavreli.

- 41 Vnútroštátny súd sa domnieva, že na účely odpovede na túto otázku treba určiť, či úhrada nákladov na záruku môže byť považovaná za nepriamu úhradu finančných prostriedkov v akejkoľvek forme vo vzťahu k bankovej záruke. Okrem toho treba určiť, či TG môže byť tým, že si nárokuje túto úhradu, považovaná za osobu konajúcu v mene osoby, subjektu alebo orgánu, podliehajúcim reštriktívnym opatreniam nariadenia č. 204/2011. Rovnako sa pýta na prípadné uplatnenie článku 9 tohto nariadenia, ktoré stanovuje výnimky z opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov.
- 42 Tento súd konštatuje, že treba rozhodnúť na základe vnútroštátneho práva, či návrh na úhradu jednotlivých nákladov na záruku predložený spoločnosťou TG nespadá, v celom rozsahu alebo čiastočne, do pôsobnosti nariadenia č. 204/2011. Pokiaľ by sa úhrada týchto nákladov mala považovať za nepriamu platbu v zmysle tohto nariadenia, pričom by sa neuplatnila výnimka stanovená v článku 9, bolo by potrebné vzájomný návrh zamietnuť.
- 43 Vnútroštátny súd sa domnieva, že jednotlivé predmetné zmluvy sú úzko prepojené, keďže boli uzavreté s jediným cieľom, ktorým je zriadiť bankovú záruku v prospech HIB, a že ich nemožno posudzovať oddelenie, akoby išlo o samostatné záväzky.
- 44 Tento súd poukazuje na to, že pokiaľ úhrada nákladov na záruku patrí do pôsobnosti nariadenia zavádzajúceho reštriktívne opatrenia, je potrebné určiť, ktoré nariadenie sa uplatňuje, t. j. či nariadenie č. 204/2011, ktoré bolo účinné k dátumu uplynutia záruk, alebo nariadenie 2016/44, ktoré nadobudlo účinnosť v čase, keď o spore už rozhodovali maďarské súdy, a že vyčíslenie týchto nákladov nebolo s konečnou platnosťou vykonané.
- 45 Za týchto podmienok Kúria (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
1. Patria do pôsobnosti nariadenia č. 204/2011 alebo prípadne nariadenia 2016/44 nasledujúce povinnosti týkajúce sa úhrady nákladov na záruku vyplývajúce z viacerých zmlúv o zabezpečení uzavretých v rámci série zmlúv na účely vystavenia bankovej záruky v prospech [HIB]:
 - a) ak má banka so sídlom v Európskej únii na základe zmluvy o zabezpečení povinnosť uhradiť náklady líbyjskej banke, ktorá je uvedená v zozname... v prílohe III nariadenia č. 204/2011;
 - b) ak má banka so sídlom v...Únii na základe zmluvy o zabezpečení povinnosť uhradiť náklady líbyjskej banke, ktorá nie je uvedená v zozname... v prílohe III nariadenia č. 204/2011, ale banková záruka je vystavená v prospech HIB, ktorá je uvedená v tomto zozname;
 - c) ak nariadenie č. 204/2011 počas obdobia nasledujúceho po zmene a doplnení nariadenia č. 204/2011 nariadením č. 45/2014 zakazuje priame alebo nepriame platby v prospech akéhokoľvek líbyjského subjektu;
 - d) ak povinnosť uhradiť náklady na záruku vyplýva zo zmluvy o zabezpečení uzavretej v rámci vzťahu medzi dvoma bankami so sídlom v...Únii v rámci série zmlúv na účely vystavenia bankovej záruky v prospech HIB;
 - e) ak k vyčísleniu nákladov na záruku dôjde po uplynutí doby platnosti záruky v súdnom konaní po nadobudnutí účinnosti nariadenia 2016/44?
 2. V prípade, ak povinnosť uhradiť náklady na záruku uvedená v [v prvej otázke písm. a) a b)] patrí do pôsobnosti nariadenia [č. 204/2011], má sa vychádzať z toho, že náklady na záruku uhradené líbyjskej banke – ktorá bola určitý čas tiež uvedená v zozname... v prílohe III – na účely vystavenia záruky vrátenia preddavku a záruky riadneho vykonania v prospech HIB predstavujú finančné prostriedky použité priamo alebo nepriamo v prospech právnických osôb, subjektov alebo orgánov vymenovaných v prílohe III nariadenia č. 204/2011?

3. Má sa článok 12 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 204/2011 počas obdobia nasledujúceho po zmene a doplnení tohto nariadenia nariadením č. 45/2014 ([prvá otázka písm. c)]) vykladať v tom zmysle, že treba vychádzať z toho, že náklady a výdavky, na ktoré uplatnila nárok líbyjská banka a ktoré na základe zmluvy o zabezpečení uhradila banka so sídlom v...Únii, predstavujú nároky priamo alebo nepriamo vyplývajúce zo záruky?
4. Má sa za osobu alebo subjekt v zmysle článku 12 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 204/2011 v znení zmenenom nariadením č. 45/2014 – osoba alebo subjekt konajúci prostredníctvom, v mene alebo v prospech jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písmene a) alebo b) citovaného článku 12 ods. 1 [písm. c)] – považovať banka so sídlom v...Únii, ktorá je na základe zmluvy o zabezpečení uzavretej v rámci série zmlúv na účely vystavenia bankovej záruky v prospech HIB povinná uhradiť náklady na záruku líbyjskému subjektu ([prvá otázka písm. d)])? Má sa vychádzať z toho, že náklady na záruku, na ktoré uvedená banka uplatnila nárok u inej banky so sídlom v Únii, predstavujú nároky priamo alebo nepriamo vyplývajúce zo záruky?
5. Vzťahuje sa ustanovenie o vylúčení obsiahnuté v článku 9 nariadenia č. 204/2011 na akúkoľvek platbu?
6. Pokiaľ k vyčísleniu nákladov na záruku došlo po nadobudnutí účinnosti nariadenia [2016/44], ktorým bolo nariadenie č. 204/2011 zrušené, ale ktoré obsahuje v podstate zhodné ustanovenia ([prvá otázka písm. e)]), uplatní sa nariadenie 2016/44 pri rozhodovaní sporu medzi účastníkmi konania a má sa článok 17 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že treba vychádzať z toho, že náklady a výdavky, na ktoré uplatnila nárok líbyjská banka a ktoré na základe zmluvy o zabezpečení uhradila banka so sídlom v Únii, predstavujú nároky priamo alebo nepriamo vyplývajúce zo záruky? Má sa za osobu alebo subjekt v zmysle článku 17 ods. 1 [písm.] c) tohto nariadenia – osoba alebo subjekt konajúci prostredníctvom, v mene alebo v prospech jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písmene a) alebo b) citovaného článku 17 ods. 1 – považovať banka so sídlom v...Únii, ktorá je na základe zmluvy o zabezpečení uzavretej v rámci série zmlúv na účely vystavenia bankovej záruky v prospech HIB povinná uhradiť náklady na záruku líbyjskému subjektu? Má sa vychádzať z toho, že náklady na záruku, na ktoré uvedená banka uplatnila nárok u inej banky so sídlom v...Únii, predstavujú nároky priamo alebo nepriamo vyplývajúce zo záruky?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 46 Podľa vnútroštátneho súdu závisí rozhodnutie sporu vo veci samej najmä od otázky, či sa nariadenie č. 204/2011 uplatňuje na náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmlúv uzavretých na účely zabezpečenia zmluvy o bankovej záruke, ktorej príjemca bol predmetom reštriktívnych opatrení podľa tohto nariadenia.
- 47 Keďže rôzne prejudiciálne otázky sa pretínajú na niekoľkých úrovniach, musia byť preskupené a preformulované, aby sa vnútroštátnemu súdu poskytli čo najpresnejšie odpovede.
- 48 Je preto potrebné domnievať sa, že vnútroštátny súd sa v podstate pýta na uplatnenie na situáciu, o akú ide v prejednávanej veci, po prvé článku 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011, ktorý zakazuje, aby sa osobám, ktorých meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, priamo alebo nepriamo sprístupnili finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje, po druhé článku 12 uvedeného nariadenia, ktorý zakazuje priznať akýkoľvek nárok v súvislosti s akoukoľvek zmluvou alebo

transakciou, ktoré sú dotknuté opatreniami, ktoré sa ukladajú podľa tohto istého nariadenia, po tretie článku 9 nariadenia č. 204/2011, ktorý stanovuje výnimky z článku 5 ods. 2, a po štvrté článku 17 ods. 1 nariadenia 2016/44, ktorý nahradil článok 12 nariadenia č. 204/2011.

O článku 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011

- 49 Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa má článok 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na situáciu, o akú ide v prejednávanej veci, v ktorej musia byť náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmlúv o zabezpečení, uhradené po prvé bankou Únie líbyjskej banke, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, po druhé bankou Únie líbyjskej banke, ktorej meno už nie je zapísané do tohto zoznamu, ak je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou v prospech subjektu uvedeného v tomto zozname, a po tretie bankou Únie inej banke Únie.
- 50 Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v prílohách II a III tohto nariadenia, a to ani v ich prospech, sa priamo ani nepriamo neprístupnia žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje.
- 51 Treba uviesť, že zákaz sprístupnenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov osobe zapísanej do zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, stanovený v uvedenom ustanovení je formulovaný obzvlášť široko, čo potvrdzuje použitie slov „priamo alebo nepriamo“ a v dôsledku toho zahŕňa akýkoľvek akt, ktorého vykonanie je nevyhnutné na to, aby podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva mohla táto osoba skutočne získať oprávnenie plne nakladať s dotknutými finančnými prostriedkami alebo hospodárskymi zdrojmi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. októbra 2007, Möllendorf a Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, body 50 a 51; z 29. júna 2010, E a F, C-550/09, EU:C:2010:382, body 66 a 74, ako aj z 21. decembra 2011, Afrasiabi a i., C-72/11, EU:C:2011:874, body 39 a 40).
- 52 Toto široké a jednoznačné znenie sa tak uplatňuje na akékoľvek sprístupnenie hospodárskeho zdroja, a teda aj na akt, ktorý vyplýva z plnenia zmluvy obsahujúcej vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán a ktorý bol dohodnutý výmenou za platbu hospodárskeho protiplnenia (rozsudok z 11. októbra 2007, Möllendorf a Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, bod 56).
- 53 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pojem „finančné prostriedky a hospodárske zdroje“ má takisto široký význam, ktorý zahŕňa aktíva akejkoľvek povahy bez ohľadu na spôsob ich získania (pozri analogicky rozsudok z 29. júna 2010, E a F, C-550/09, EU:C:2010:382, bod 69).
- 54 V prvom rade vnútroštátny súd uvádza prípad, podľa ktorého má banka Únie uhradiť líbyjskej banke, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011, náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení.
- 55 Aj keď sa spor, o ktorý ide vo veci samej, týka nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení uzavretej medzi dvomi európskymi bankami, prípad uvedený v predchádzajúcom bode by však mohol mať vplyv na rozhodnutie tohto sporu, keďže nie je vylúčené, že sa úhrada nákladov na zabezpečenie, vyžadovaná TG, týkala aj nákladov na záruku vynaložených spoločnosťou Sahara Bank počas obdobia, keď bolo jej meno zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia.
- 56 V prejednávanej veci bola líbyjská banka, o ktorú ide v konaní vo veci samej, konkrétne Sahara Banka, zapísaná do uvedeného zoznamu od 22. marca 2011 do 2. septembra 2011, takže len uvedené nariadenie je v tejto súvislosti relevantné.

- 57 Samotná skutočnosť, že peňažné platby musia byť uhradené takejto banke z akéhokoľvek dôvodu, pritom zaraďuje túto transakciu do pôsobenia článku 5 ods. 2 toho istého nariadenia, keďže v zmysle tohto ustanovenia spočíva uvedená transakcia v priamom sprístupnení finančných prostriedkov osobe, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011.
- 58 Okrem toho, ako uviedol generálny advokát v bode 34 svojich návrhov, skutočnosť, že sa uvedené platby zaraďujú do rámca transakcie, v ktorej existuje ekonomická rovnováha medzi plnením a protiplnením, a predstavujú vykonávacie úkony zmluvy uzavretej pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 204/2011, sama osebe neumožňuje vylúčiť tieto platby z rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia a zákazov, ktoré sa v ňom stanovujú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. októbra 2007, Möllendorf a Möllendorf-Niehuus, C-117/06, EU:C:2007:596, body 49, ako aj 62).
- 59 V druhom rade sa vnútroštátny súd pýta na možnosť uplatnenia nariadenia č. 204/2011 na úhrady týkajúce sa nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení uskutočnených bankou Únie líbyjskej banke, po tom, ako bolo meno tejto líbyjskej banky vyškrtnuté zo zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia.
- 60 Tieto úhrady nepredstavujú priame sprístupnenie finančných prostriedkov v zmysle článku 5 ods. 2 uvedeného nariadenia, keďže meno príjemcu týchto finančných prostriedkov nie je zapísané do zoznamu uvedeného v tejto prílohe III ani do zoznamu uvedeného v prílohe II toho istého nariadenia, ktorý sa taktiež týka zákazu uvedeného v tomto ustanovení.
- 61 Uvedené úhrady mohli z tohto dôvodu predstavovať nepriame sprístupnenie finančných prostriedkov v prospech osoby, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011, ako je v prejednávanej veci HIB, príjemca bankových záruk vystavených na základe zmlúv o zabezpečení, o ktoré ide vo veci samej, ktorej meno bolo zapísané do tohto zoznamu od 11. marca 2011 do 29. januára 2014, t. j. najmä po vyškrtnutí mena Sahara Bank z uvedeného zoznamu.
- 62 Na to, aby sa finančné prostriedky mohli považovať za priamo sprístupnené osobe, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, je však potrebné, aby mohli byť prevedené tejto osobe alebo aby táto osoba mala oprávnenie s týmito finančnými prostriedkami nakladať, a to najmä vzhľadom na existenciu právneho alebo hospodárskeho prepojenia medzi príjemcom finančných prostriedkov a takouto osobou.
- 63 V prejednávanej veci predstavujú náklady, ktoré mala TG zaplatiť spoločnosti Sahara Bank, protiplnenie za bankové záruky vystavené v prospech HIB v kontexte, v ktorom tieto náklady mala znášať maďarská banka, konkrétne SH. Tieto náklady teda nie sú z dôvodu svojej povahy určené na to, aby boli prevedené HIB. Okrem toho z informácií v spise predloženom Súdnemu dvoru nijako nevyplýva, že HIB je spojená so Sahara Bank takými väzbami, ktoré sú opísané v predchádzajúcom bode 62. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby overil, či ide o takýto prípad.
- 64 Napokon, keďže úhrady nákladov, ktoré mala uskutočniť banka Únie líbyjskej banke na základe zmluvy o zabezpečení, možno považovať v zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 za úhrady určené v prospech osoby, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, len ak tieto úhrady na základe zmluvy o bankovej záruke a zmlúv o zabezpečení umožňujú príjemcovi bankovej záruky zapísanému do jedného z týchto zoznamov dosiahnuť výkon tejto záruky.
- 65 Bolo by to tak najmä v prípade, keď právo príjemcu bankovej záruky žiadať výkon tejto záruky závisí úplne alebo čiastočne od úhrady nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe jednej zo zmlúv o zabezpečení. V tejto súvislosti možno platby na základe týchto nákladov považovať za platby určené v prospech osoby, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia.

- 66 Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby vykonal potrebné overenia na účely vylúčenia, že platby vykonané bankou Únie, t. j. TG, líbyjskej banke, v prejednávanej veci Sahara Bank, týkajúce sa nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení, sú vzhľadom na odpovede uvedené v bodoch 64 a 65 tohto rozsudku použité v prospech HIB.
- 67 V treťom rade platby vykonané bankou Únie v prospech inej banky Únie týkajúce sa nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení, ktorej jedna časť spočíva vo vrátení nákladov zaplatených touto poslednou uvedenou bankou líbyjskej banke v rámci inej zmluvy o zabezpečení, v zásade ako finančné prostriedky priamo sprístupnené osobe, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, nepatria do rozsahu právomoci článku 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011.
- 68 Pokiaľ ide o nepriame sprístupnenie finančných prostriedkov takejto osobe alebo používanie týchto finančných prostriedkov touto osobou, uplatnia sa úvahy uvedené v bodoch 61 až 66 tohto rozsudku.
- 69 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa má článok 5 ods. 2 nariadenia č. 204/2011 vykladať v tom zmysle, že sa:
- uplatňuje na situáciu, o akú ide vo veci samej, v ktorej musia byť náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení, uhradené bankou Únie líbyjskej banke, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, a
 - v zásade neuplatňuje na situáciu, o akú ide vo veci samej, v ktorej musia byť náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení, uhradené bankou Únie líbyjskej banke, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III uvedeného nariadenia, alebo bankou Únie inej banke Únie, pokiaľ je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou vystavená v prospech subjektu, ktorý je uvedený v tomto zozname, pokiaľ takáto platba nevedie z dôvodu existujúceho právneho a hospodárskeho prepojenia medzi bankou, ktorá je príjemcom tejto platby, a subjektom uvedeným v tomto zozname k nepriamemu sprístupneniu predmetných nákladov v prospech tohto subjektu.

O článku 12 nariadenia č. 204/2011

- 70 Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa má v situácii, o akú ide vo veci samej, článok 12 nariadenia č. 204/2011 vykladať v tom zmysle, že tak vo svojom pôvodnom znení, ako aj v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014 sa uplatňuje, ak sa majú náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmlúv o zabezpečení, uhradiť po prvé bankou Únie líbyjskej banke zapísanej do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, po druhé bankou Únie líbyjskej banke, ktorá nie je uvedená v tomto zozname, ak je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou vystavená v prospech podniku, ktorý je uvedený v tomto zozname, a po tretie bankou Únie inej banke Únie.
- 71 Článok 12 nariadenia č. 204/2011 v podstate tak vo svojom pôvodnom znení, ako aj v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014 zakazuje uznať akýkoľvek nárok, ktorý súvisí s akoukoľvek zmluvou alebo transakciou, ktoré sú ovplyvnené opatreniami, ktoré sa ukladajú podľa tohto nariadenia.
- 72 Treba zdôrazniť, že zákaz stanovený v uvedenom článku 12 sa zakladá na troch skutočnostiach.
- 73 Po prvé plnenie zmluvy alebo vykonanie transakcie musia byť priamo alebo nepriamo, úplne alebo čiastočne ovplyvnené opatreniami zavedenými nariadením č. 204/2011. Na uplatnenie článku 12 tohto nariadenia sa na zmluvu alebo transakciu teda musia vzťahovať reštriktívne opatrenia podľa tohto nariadenia.

- 74 Po druhé článok 12 uvedeného nariadenia zakazuje uznať akýkoľvek nárok v súvislosti s takouto zmluvou alebo takouto transakciou, napríklad náhradu škody alebo nárok na započítanie pohľadávky alebo pohľadávka so zárukou. Tento článok 12 zahŕňa vzhľadom na svoju všeobecnú a demonštratívnu povahu zoznamu nárokov, ktoré uvádza, o čom svedčí výraz „vrátane“, akýkoľvek druh nároku vyplývajúci zo zmluvy alebo transakcie.
- 75 Po tretie nároky, ktoré sa zakazujú uznať, musia byť podľa pôvodného znenia článku 12 nariadenia č. 204/2011 predložené líbyjskou vládou alebo osobou, alebo subjektom, ktoré si uplatňujú nárok prostredníctvom nej alebo v jej prospech, a podľa znenia vyplývajúceho z nariadenia č. 45/2014 najmä akýmkoľvek líbyjskými osobami, subjektmi alebo orgánmi uvedenými v prílohe II alebo v prílohe III nariadenia č. 204/2011.
- 76 V tejto súvislosti treba konštatovať, že úhradu nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmlúv o zabezpečení prvým poskytovateľom zabezpečenia poskytovateľovi záruky alebo druhým poskytovateľom zabezpečenia prvému poskytovateľovi zabezpečenia, nemožno v zásade vylúčiť z rozsahu pôsobnosti článku 12 nariadenia č. 204/2011.
- 77 Na jednej strane totiž plnenie zmluvy o zabezpečení môže byť ovplyvnené opatreniami, ktoré sa ukladajú podľa tohto nariadenia, ak je meno príjemcu tohto zabezpečenia zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III uvedeného nariadenia, ako je v prejednávanej veci Sahara Bank za obdobie od 22. marca do 2. septembra 2011, alebo ak je meno príjemcu záruky, ktorý je sám poskytovateľom zabezpečenia, zapísané do tohto zoznamu, ako je v prejednávanej veci HIB za obdobie od 11. marca 2011 do 29. januára 2014.
- 78 Na druhej strane nárok na úhradu nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení, predstavuje nárok „v súvislosti so žiadnou zmluvou“ alebo nárok „ktorý súvisí s akoukoľvek zmluvou“ v zmysle článku 12 nariadenia č. 204/2011 v jeho pôvodnom znení a v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014.
- 79 Z toho dôvodu na to, aby bol takýto nárok zakázaný článkom 12 nariadenia č. 204/2011, musí nevyhnutne pochádzať od jednej z osôb uvedených v tomto článku.
- 80 V rozsahu, v akom sa nárok na úhradu týka nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy, ktorou banka Únie poskytuje zabezpečenie líbyjskej banke, tento nárok na úhradu patrí do pôsobnosti článku 12 tohto nariadenia vo svojom pôvodnom znení len pod podmienkou, že líbyjskú banku možno považovať za subjekt konajúci v mene líbyjskej vlády, t. j. predstavuje jedinú kategóriu uvedenú v tomto článku, do ktorej môže takáto banka v prejednávanej veci patriť.
- 81 V tejto súvislosti prináleží vnútroštátnemu súdu, aby vykonal potrebné overenia na účely určenia, či možno považovať spoločnosť Sahara Bank za konajúcu v mene líbyjskej vlády.
- 82 Pokiaľ ide o článok 12 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 204/2011 v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014, uplatňuje sa v situácii, o akú ide vo veci samej, keďže líbyjská banka, ktorej poskytuje zabezpečenie banka Únie, je líbyjskou osobou, subjektom alebo akýmkoľvek iným líbyjským orgánom, ktoré nie sú uvedené v prílohe II alebo prílohe III tohto nariadenia, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie.
- 83 Treba však uviesť, že z informácií v spise predloženom Súdnemu dvoru vyplýva, že k posledným platbám uskutočneným TG v prospech Sahara Bank podľa zmluvy o zabezpečení, ktorá zavazovala tieto posledné uvedené spoločnosti, došlo 16. júla 2013, takže posúdenie otázky, či sa článok 12 nariadenia č. 204/2011 uplatňuje na tieto platby, sa má vykonať s prihliadnutím na pôvodné znenie tohto článku.

- 84 V rozsahu, v akom sa nárok na úhradu týka nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy, ktorou banka Únie poskytovala zabezpečenie inej banke Únie, nie je naopak potrebné domnievať sa, že z hľadiska článku 12 tohto nariadenia v jeho pôvodnom znení sa má táto posledná uvedená banka považovať za banku, ktorá koná v mene líbyjskej vlády. Tieto náklady jej totiž vznikajú na základe zmluvných ustanovení, ktorých predmetom je len poskytnúť zabezpečenie za bankovú záruku líbyjskej banke.
- 85 Článok 12 uvedeného nariadenia v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014 sa môže uplatniť, len ak banka Únie, ktorá si nárokuje úhradu nákladov, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení inou bankou Únie, je osobou uvedenou v článku 12 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 204/2011, ktorý sa týka osoby, subjektu alebo orgánu konajúcich v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v tomto istom odseku 1 písm. a) alebo b). Je teda potrebné, aby táto banka Únie konala buď v mene osoby, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, akou je HIB, o ktorú ide v konaní vo veci samej, alebo v mene líbyjskej osoby, subjektu alebo orgánu, t. j. v mene líbyjskej vlády.
- 86 V rámci série zmlúv tvorených bankovou zárukou a dvomi zabezpečeniami sa pritom v zásade nemožno domnievať, že banka Únie v prípade, že jej vznikli náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení, ktorá ju viaže na inú banku Únie, koná v mene poskytovateľa záruky alebo príjemcu bankovej záruky. Zmluva o zabezpečení, o akú ide vo veci samej, je totiž zmluvou uzavretou medzi príkazcom a poskytovateľom zabezpečenia, ktorou sa poskytovateľ zabezpečenia jednostranne a neodvolateľne zaväzuje uhradiť určitú sumu príjemcovi na jeho prvú žiadosť bez toho, aby bol skúmaný právny vzťah, na ktorom je založená táto zmluva. Jediným cieľom úhrady nákladov, ktoré sa majú uhradiť príkazcom poskytovateľovi zabezpečenia na základe zmluvy o zabezpečení, je nahradiť mu služby, ktoré poskytol príkazcovi tým, že vystavil zabezpečenie. Poskytovateľ zabezpečenia tým, že prijal túto úhradu nemôže byť považovaný za konajúceho v mene poskytovateľa záruky alebo príjemcu bankovej záruky alebo zabezpečenia.
- 87 V dôsledku toho sa má článok 12 nariadenia č. 204/2011 vykladať v tom zmysle, že:
- sa vo svojom pôvodnom znení uplatňuje, pokiaľ náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení, majú byť uhradené bankou Únie líbyjskej banke zapísanej do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, ako aj bankou Únie líbyjskej banke, ktorá nie je uvedená v tomto zozname, ak je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou v prospech subjektu, ktorý je uvedený v tomto zozname, pod podmienkou, že líbyjská banka je považovaná za subjekt konajúci v mene líbyjskej vlády, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu;
 - sa v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014 neuplatňuje, pokiaľ náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe zmlúv o zabezpečení, majú byť uhradené bankou Únie líbyjskej banke zapísanej do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, ako aj bankou Únie líbyjskej banke, ktorá nie je uvedená v tomto zozname, ak je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou v prospech subjektu, ktorý je uvedený v tomto zozname, ak tieto náklady boli uhradené pred nadobudnutím účinnosti uvedeného nariadenia, a
 - sa tak vo svojom pôvodnom znení, ako aj vo svojom znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014 neuplatňuje, pokiaľ sa náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe zmlúv o zabezpečení, musia uhradiť bankou Únie inej banke Únie.

O článku 9 nariadenia č. 204/2011

- 88 Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa má článok 9 nariadenia č. 204/2011 vykladať v tom zmysle, že sa môže vzťahovať na úhradu nákladov, ako sú náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe jednotlivých zmlúv, o ktoré ide vo veci samej.

- 89 Podľa tohto článku 9 sa článok 5 ods. 2 tohto istého nariadenia neuplatňuje na platby na zmrazené účty, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmlúv, dohôd alebo záväzkov, ktoré sa uzavreli alebo vznikli pred dátumom, keď boli fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedené v článku 5 označené sankčným výborom, Bezpečnostnou radou alebo Radou, ak sú všetky takéto úroky, iné výnosy a platby zmrazené v súlade s článkom 5 ods. 1 uvedeného nariadenia.
- 90 Ustanovenia článku 9 nariadenia č. 204/2011 sa tak týkajú len platieb uskutočnených v prospech osôb, ktorých meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohách II alebo III tohto nariadenia.
- 91 V prejednávanej veci príjemca bankovej záruky, konkrétne HIB, neprijal žiadnu platbu na základe zmluvy o bankovej záruke, ktorej je príjemcom, od zápisu jeho mena do zoznamu uvedeného v prílohe III nariadenia č. 204/2011. Okrem toho banke poskytujúcej záruku, v prejednávanej veci Sahara Bank, boli zaplatené jej náklady na zriadenie tejto záruky bankou poskytujúcou zabezpečenie, konkrétne TG, len za obdobie, keď jej meno nebolo zapísané do zoznamu uvedeného v tejto prílohe.
- 92 Za týchto okolností sa teda článok 9 tohto nariadenia nemôže uplatňovať.
- 93 V dôsledku toho sa má článok 9 nariadenia č. 204/2011 vykladať v tom zmysle, že sa nemôže uplatňovať na úhradu nákladov, ako sú náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe jednotlivých zmlúv, o ktoré ide vo veci samej.

O článku 17 ods. 1 nariadenia 2016/44

- 94 Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa má článok 17 ods. 1 nariadenia 2016/44 vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje v situácii, o akú ide vo veci samej, keď dôjde ku konečnému vyčísleniu nákladov na zabezpečenie, ktoré má banka Únie zaplatiť inej banke Únie po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.
- 95 Nariadenie 2016/44 nadobudlo účinnosť podľa svojho článku 26 nasledujúcim dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*, teda 20. januára 2016.
- 96 Treba uviesť, že ustanovenia článku 17 ods. 1 tohto nariadenia v podstate zodpovedajú ustanoveniam článku 12 ods. 1 nariadenia č. 204/2011 v znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014.
- 97 V prejednávanej veci boli všetky úhrady uskutočňované TG v prospech Sahara Bank spojené s platnosťou nariadenia č. 204/2011 a nemožno uplatniť ustanovenia nariadenia 2016/44.
- 98 Naopak, na úhrady týkajúce sa nákladov, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení, ktorá zaväzuje SH a TG, sa vzťahuje toto nariadenie 2016/44, keďže k dátumu nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia ešte nedošlo ku konečnému vyčísleniu a následnej úhrade týchto nákladov.
- 99 Článok 17 ods. 1 nariadenia 2016/44 sa má preto vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na náklady na záruku, ktoré má zaplatiť banka Únie inej banke Únie v situácii, o akú ide vo veci samej, keď ku konečnému vyčísleniu dôjde po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

O trovách

- 100 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. Článok 5 ods. 2 nariadenia Rady (EÚ) č. 204/2011 z 2. marca 2011 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi sa má vykladať v tom zmysle, že sa:
 - uplatňuje na situáciu, o akú ide vo veci samej, v ktorej musia byť náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení, uhradené bankou Európskej únie líbyjskej banke, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, a
 - v zásade neuplatňuje na situáciu, o akú ide vo veci samej, v ktorej musia byť náklady, ktoré sa majú zaplatiť na základe zmluvy o zabezpečení, uhradené bankou Únie líbyjskej banke, ktorej meno je zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe III uvedeného nariadenia alebo bankou Únie inej banke Únie, pokiaľ banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou je vystavená v prospech subjektu, ktorý je uvedený v tomto zozname, pokiaľ takáto platba nevedie z dôvodu existujúceho právneho a hospodárskeho prepojenia medzi bankou, ktorá je príjemcom tejto platby, a subjektom uvedeným v tomto zozname k nepriamemu prístupnosti predmetných nákladov v prospech tohto subjektu.
2. Článok 12 nariadenia č. 204/2011 sa má vykladať v tomto zmysle, že
 - sa vo svojom pôvodnom znení uplatňuje, pokiaľ náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe zmluvy o zabezpečení, majú byť uhradené bankou Európskej únie líbyjskej banke zapísanej do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, ako aj bankou Únie líbyjskej banke, ktorá nie je uvedená v tomto zozname, ak je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou v prospech subjektu, ktorý je uvedený v tomto zozname, pod podmienkou, že líbyjská banka je považovaná za subjekt konajúci v mene líbyjskej vlády, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu,
 - sa v znení vyplývajúcom z nariadenia Rady (EÚ) č. 45/2014 z 20. januára 2014 neuplatňuje, pokiaľ náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe zmlúv o zabezpečení, majú byť uhradené bankou Únie líbyjskej banke zapísanej do zoznamu uvedeného v prílohe III tohto nariadenia, ako aj bankou Únie líbyjskej banke, ktorá nie je uvedená v tomto zozname, ak je banková záruka poskytnutá líbyjskou bankou v prospech subjektu, ktorý je uvedený v tomto zozname, ak tieto náklady boli uhradené pred nadobudnutím účinnosti uvedeného nariadenia, a
 - tak vo svojom pôvodnom znení, ako aj vo svojom znení vyplývajúcom z nariadenia č. 45/2014 sa neuplatňuje, ak sa náklady splatné na základe zmlúv o zabezpečení musia uhradiť bankou Únie inej banke Únie.
3. Článok 9 nariadenia č. 204/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že sa nemôže uplatňovať na úhradu nákladov, ako sú náklady, ktoré sa majú uhradiť na základe jednotlivých zmlúv, o ktoré ide vo veci samej.
4. Článok 17 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2016/44 z 18. januára 2016 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 204/2011, sa má vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na náklady na záruku, ktoré má zaplatiť banka Európskej únie inej banke Únie v situácii, o akú ide vo veci samej, keď ku konečnému vyčísleniu dôjde po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

Podpisy